

WYMAGANIA EDUKACYJNE DO GEOGRAFII DLA KLASY 6 Planeta Nowa wydawnictwo Nowa Era

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziejic

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2017 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej.

nauczyciel: Barbara Góra

I. Ocenianiu z geografii podlegają:

- ilość i jakość prezentowanych wiadomości;
- logiczne myślenie;
- umiejętność posługiwania się mapą i przyrządami geograficznymi;
- czytanie map różnej treści;
- wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych, geograficznych, społecznych i gospodarczych ;
- samodzielność w rozwiązywaniu zadań i problemów;
- umiejętność odczytywania i wykorzystywania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny);
- umiejętność dokonywania obliczeń (m.in. odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością);
- umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną;
- zainteresowanie przedmiotem;
- umiejętność współdziałania przy pracy w grupach;
- aktywność i udział merytoryczny w fazach lekcji i na zajęciach pozalekcyjnych.

II. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów

1. Odpowiedzi i wypowiedzi ustne- sprawdzają wiedzę z trzech ostatnich lekcji i mogą być połączone z posługiwaniem się mapą lub modelem.
2. Sprawdziany z większych partii materiału - zapowiedziane i udokumentowane wpisem w dzienniku z jednotygodniowy wyprzedzeniem.
3. Kartkówki- prace pisemne, mogą być zapowiedziane lub nie, sprawdzają wiedzę z trzech ostatnich lekcji.
4. Orientacja na mapie.
5. Praca na lekcji, aktywność.
6. Ćwiczenia praktyczne - zajęcia terenowe.
7. Prace dodatkowe – realizacja projektów
8. Udział w konkursach oraz szczególna aktywność na lekcji.

III. Oceniając wiadomości zwraca się uwagę na to, czy:

- uczeń zna podstawowe terminy, pojęcia geograficzne, zjawiska i procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym i społeczno-ekonomicznym i potrafi poprawnie je nazwać i zdefiniować;
- uczeń właściwie interpretuje zdarzenia, fakty, procesy i dostrzega związki przyczynowo- skutkowe procesów.

Oceniając umiejętności sprawdza się czy:

- uczeń stosuje wiadomości w sytuacjach typowych;
- uczeń wykorzystuje wiadomości w sytuacjach problemowych, tzn. potrafi formułować problemy, przeprowadza analizy zjawisk i procesów na bazie różnych źródeł (obserwacji, analizy map, roczników statystycznych, podręcznika, wykładów).

Oceniając umiejętności obserwacji środowiska, zwraca się uwagę na to, czy:

- uczeń potrafi dostrzec w środowisku elementy analizowane na lekcjach;
- uczeń potrafi opisać poszczególne komponenty środowiska i dostrzega ich wzajemne powiązania.

Oceniając aktywność ucznia, zwraca się uwagę na to, czy: bierze aktywny udział w trakcie analizy zagadnień; przygotowuje i przedstawia samodzielnie ciekawe tematy; przygotowuje pomoce dydaktyczne.

IV. Obowiązki i prawa ucznia

1. Uczeń ma prawo do wszechstronnej pomocy nauczyciela.
2. Uczeń ma prawo do pogłębiania swojej wiedzy geograficznej.
3. Uczeń ma obowiązek posiadać na każdej lekcji zeszyt przedmiotowy i podręcznik, chyba że nauczyciel wskaże inaczej.
4. Nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z przygotowywania się do zajęć.
5. Uczeń systematycznie prowadzi zeszyt, który podlega ocenie, a za jego brak trzymuje minus. Trzy minusy równają się ocenie niedostatecznej.
6. Sprawdziany są obowiązkowe. Sprawdzian można poprawiać tylko jeden raz, a cena uzyskana z poprawy jest ostateczną. Ocena z poprawy sprawdzianu jest dopisywana w dzienniku do poprzedniej i brana pod uwagę przy klasyfikowaniu.
7. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisać go w ciągu 2 tygodni po nieobecności w szkole (termin ten może ulec wydłużeniu).
8. Prace klasowe i sprawdziany po zapoznaniu z ich wynikami uczniów zostają u nauczyciela.
9. Uczeń, który nie napisze pracy pisemnej w ustalonym terminie otrzymuje z niej ocenę niedostateczną.
10. Uczeń ma prawo do jednorazowej próby poprawy oceny z odpowiedzi ustnej w ciągu 2 tygodni od jej wystawienia.
Ocena otrzymana z poprawy jest zapisana w dzienniku obok oceny poprawianej.
11. Uczeń ma prawo na początku lekcji jeden raz w okresie zgłosić „nieprzygotowanie” oraz skorzystać z tzw. „szczęśliwego numerka”
Nie obowiązuje na zapowiedzianych wcześniej sprawdzianach.
12. Przy wystawianiu oceny na koniec roku szkolnego uwzględnia się pracę i wyniki od początku roku szkolnego.
13. Nauczyciel stwarza uczniowi szanse nadrobienia braków na konsultacjach w terminie ustalonym przez nauczyciela.
14. Miejsce w sali lekcyjnej wyznacza nauczyciel biorąc pod uwagę efektywność pracy ucznia na zajęciach.

V. Wymagania edukacyjne:

Stopień celujący może otrzymać uczeń, który:

Opanował w całości treści zawarte w podstawie programowej. Potrafi selekcionować i hierarchizować wiadomości oraz z powodzeniem bierze udział z konkursach przedmiotowych. Pod okiem nauczyciela prowadzi też własne prace badawcze.

Stopień bardzo dobry może otrzymać uczeń, który:

Opanował treści dopełniające. Potrafi samodzielnie interpretować zjawiska oraz bronić swych poglądów.

Stopień dobry może otrzymać uczeń, który: Przyswoił treści rozszerzające. Właściwie stosuje terminologię przedmiotową. Aktywnie uczestniczy w zajęciach. Stosuje wiadomości w sytuacjach typowych według wzorów znanych z lekcji i podręcznika. Rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem poznanych metod. Samodzielnie pracuje z podręcznikiem i materiałami źródłowymi.

Stopień dostateczny może otrzymać uczeń, który:

Opanował wiadomości podstawowe i z niewielką pomocą nauczyciela potrafi rozwiązać podstawowe problemy.

Analizuje podstawowe zależności, próbuje porównywać, wnioskować i zajmować określone stanowisko.

Stopień dopuszczający może otrzymać uczeń, który: Przyswoił treści konieczne. Z pomocą nauczyciela jest w stanie nadrobić braki w podstawowych umiejętnościach.

Stopień niedostateczny może otrzymać uczeń, który:

Nie opanował wiadomości i umiejętności określonych zakresem koniecznym w programie nauczania w danej klasie, a braki w wiadomościach i umiejętnościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy geograficznej.

Szczegółowe wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie dla uczniów klasy 6:

Aby uzyskać kolejną, wyższą ocenę, uczeń musi opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzednich poziomów.

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliższej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> określa czas trwania ruchu obrotowego demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> podaje różnicę między gwiazdą a planetą wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji omawia przebieg linii zmiany daty przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• określa położenie Europy na mapie świata• wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie• wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją• wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii• wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej• wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego• podaje liczbę państw Europy• wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy• wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy• wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i>• wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia• wymienia starzejące się kraje Europy• wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją• wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy• wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie• opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lava, bazalt</i>• przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych• omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów• wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w.• omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności• przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów• wymienia przyczyny migracji Ludności• wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie• wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego• wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata• porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej• opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej• wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej• omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych• podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie• charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy• analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy• przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście• omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy• wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii• omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii• omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie• omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy• porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się• przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności• porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia wpływ działalności łądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji• wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii• wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu• podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych• przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy• analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy• opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy• omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy• ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów• ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
--	---	---	--	---

4. Gospodarka Europy

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wymienia zadania i funkcje rolnictwa• wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i>• wymienia zadania i funkcje przemysłu• wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji• podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji• wymienia czynniki wpływające na	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji• omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none">• omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji• analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
---	---	--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>strukturę produkcji energii w Europie</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych • omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej 	
--	--	---	--	--

5. Sąsiedzi Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji • wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji • wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi • przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji • wymienia surowce mineralne Rosji • wskazuje na mapie sąsiadów Polski • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce • wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach • przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej • podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej • charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii • charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji • opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii • udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym • analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski • przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
---	--	--	---	--